

DECYZJA nr 34/23

Na podstawie art. 104 ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2000 ze zm., dalej Kpa) oraz na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 oraz art. 83 ust. 3 ustawy z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 2351 ze zm., dalej Prawo budowlane), w sprawie złego stanu technicznego zapory przeciwrumowskiej na potoku Hołcyna w km 0+814 w Brennej,

nakazuję

Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie usunięcie nieprawidłowości stanu technicznego zapory przeciwrumowskiej na potoku Hołcyna w km 0+814 w Brennej, poprzez:

1. wymianę zniszczonych elementów ciosów kamiennych,
2. uzupełnienie spoinowania,
3. wykonanie impregnacji hydrofobowej na całej powierzchni zapory,
4. reprofilację zaprawą wyrównawczą konstrukcji skrzydeł zapory,
5. wymianę barierek na skrzydłach zapory,
6. likwidację zamknięć okienek zapory

- w terminie do 31 grudnia 2023 r.

Niniejsza decyzja rozstrzyga w całości sprawę będącą przedmiotem prowadzonego postępowania administracyjnego.

UZASADNIENIE

Inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Katowicach przeprowadzili czynności kontrolne 23 września 2022 r. zapory przeciwrumowskiej na potoku Hołcyna w km 0+814 w Brennej. Podczas ww. kontroli stwierdzono od strony odpowietrznej znacznych rozmiarów uszkodzenie okładziny kamiennej z licznymi ubytkami materiału kamiennego w rejonie okienek oraz od strony lewego skrzydła zapory. Ponadto widoczne przesiąknięcia pomiędzy spoinami, stanowiące dowód na nieuszczelność korpusu od strony odwodnej. Zainstalowane prowadnice stalowe do zamocowania szandorów ograniczających przepływ wód przez okienka, w praktyce decydujące o niewłaściwej pracy obiektu i wymuszonym piętrzeniu wód, celem wytworzenia stałego zalewiska w czaszy. Ponadto na stronie odwodnej widoczny zły stan powierzchni betonowych skrzydeł. Na powierzchniach poziomych w postaci okładziny kamiennej na skrzydłach oraz przelewie stwierdzono ubytki. Na ścianach licznie występujące porosty. Co więcej, stwierdzono korozję wierzchnią betonu (ścieranie powierzchni betonu przez rumowisko wleczone) oraz pęknięcia gurtu. Na kontroli

zarządca obiektu przedłożył protokół z okresowej kontroli stanu technicznego obiektu nr 1/09/2022 z 2 września 2022 r. wykonany przez mgr inż. Bogdana Waliczek posiadającego uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-inżynierskiej w zakresie budowli hydrotechnicznych.

Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego (dalej Śl. WINB) pismem z 24 października 2022 r. zawiadomił strony o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie złego stanu technicznego zapory przeciwrumowskiej na potoku Hołcyna w km 0+814 w Brennej.

Śl. WINB pismem z 28 listopada 2022 r. wezwał Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach (dalej PGW WP RZGW w Gliwicach) o uzupełnienie zgodnie z art. 62a ust. 3 pkt 2 Prawa budowlanego protokołu nr 1/09/2022 z okresowej rocznej kontroli, o termin (dzień, miesiąc, rok) wykonania czynności wskazanych w pkt 8 tj. w zaleceniach do wykonania.

PGW WP RZGW w Gliwicach pismem z 5 grudnia 2022 r. (data wpływu 8 grudnia 2022 r.) poinformował tut. organ, iż jako termin graniczny dla wykonania robót remontowych wskazano 31 grudnia 2023 r. W załączeniu Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach przekazał pismo wyjaśniające kontrolującego obiekt.

Śl. WINB postanowieniem nr 2/23 z 5 stycznia 2023 r. nałożył na Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie obowiązek dostarczenia ekspertyzy technicznej zapory przeciwrumowskiej na potoku Hołcyna w km 0+814 w Brennej, zawierającej określenie stanu technicznego ww. zapory, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w ww. zakresie, wskazanie zakresu robót budowlanych wraz z terminem ich realizacji, niezbędnych do wykonania, w celu doprowadzenia przedmiotowego obiektu do właściwego stanu technicznego, zapewniającego bezpieczeństwo użytkowania obiektu.

Zarządca obiektu pismem z 13 lutego 2023 r. przesłał dokumentację opracowaną przez Biuro Inżynieryjno-Projektowe MPG pn.: „Ocena stanu technicznego i bezpieczeństwa budowli hydrotechnicznej, dla zadania pn. opracowanie ekspertyzy stanu technicznego zapory przeciwrumowskiej na potoku Hołcyna w km 0+814 w m. Brenna, gm. Brenna” z 18 listopada 2022 r. wykonaną przez mgr inż. Monikę Grzeszczuk posiadającą uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi w specjalności inżynierskiej hydrotechnicznej, bez ograniczeń oraz protokół z kontroli okresowej co najmniej raz na 5 lat - zaporą przeciwrumowską na potoku Hołcyna w km 0+814 z 18 listopada 2022 r.

Tut. organ pismem z 21 lutego 2023 r. zawiadomił stronę postępowania o możliwości zapoznania się z aktami sprawy przed wydaniem decyzji w niniejszym postępowaniu.

Tutejszy organ nadzoru budowlanego zważył co następuje:

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności przedłożony protokół z okresowej kontroli stanu technicznego obiektu nr 1/09/2022 z 2 września 2022 r., ocena stanu technicznego i bezpieczeństwa budowli hydrotechnicznej z 18 listopada 2022 r., protokół z kontroli okresowej co najmniej raz na 5 lat - zaporą przeciwrumowską na potoku Hołcyna w km 0+814 z 18 listopada 2022 r. oraz dokumentacja fotograficzna ww. zapory przeciwrumowskiej, w pełni dowodzi, że jest ona w nieodpowiednim stanie technicznym tj.:

- korpus zapory – liczne uszkodzenia konstrukcji. Nastąpiły ubytki i przemieszczenia bloków kamiennych stanowiących podstawę budulca korpusu. Pozostałe bloki

kamienne są rozluźnione i w 50% pozbawione spoin. Korpus zapory posiada liczne pęknięcia oraz przesiąki.

- skrzydła zapory - zniszczenia uległa warstwa otuliny betonu. W wielu miejscach ubytki betonu sięgają kilku, a nawet kilkunastu centymetrów w głąb. Na lewym skrzydle od strony wody dolnej zlokalizowano dość duże ubytki w okładzinie kamiennej, Od strony dolnej powstała szczelina na całej długości skrzydła lewego.

Liczne uszkodzenia konstrukcji korpusu, zniszczona warstwa otuliny betonu oraz liczne ubytki, spękania i przesiąki skrzydeł, wpływają w sposób bezpośredni na stan techniczny przedmiotowej zapory przeciwrumowiskowej, gdyż ich nieusunięcie we wskazanym terminie, spowoduje jego pogorszenie się tj. dalszą degradację, a w czasie dużych wezbrań wody jej całkowite zniszczenie. Wobec powyższego Śl. WINB nakazał niniejszą decyzją wykonanie określonych robót budowlanych, celem usunięcia ww. nieprawidłowości. Ponadto mgr inż. Monika Grzeszczuk wskazała, iż od strony wody górnej, w okna zapory zostały wprowadzone deski drewniane powodujące piętrzenie wody za zaporze. Deski zostały wprowadzone nielegalnie, gdyż zaporę nie posiada pozwolenia wodnoprawnego na piętrzenie wody. Wieloletnie nieprawidłowa praca obiektu z wymuszonym piętrzeniem, spowodowała znaczne zamulenie czaszy zapory, skutkujące uszkodzeniem korpusu oraz skrzydeł zapory. Stwierdzone powyżej nieprawidłowości mogą zagrażać bezpieczeństwu.

Konsekwencją powyższego jest konieczność zastosowania art. 66 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego, zgodnie z którym w przypadku stwierdzenia, że obiekt budowlany może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi, bezpieczeństwu mienia bądź środowiska, właściwy organ nakazuje, w drodze decyzji, usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, określając termin wykonania tego obowiązku. Konstrukcja normy prawnej zawartej w art. 66 ust. 1 Prawa budowlanego wskazuje, że decyzje podejmowane na jej podstawie mają charakter związany. Oznacza to, że jeżeli wystąpi choćby jedna z przesłanek, określonych w treści ust. 1, to organ nadzoru budowlanego jest nie tylko uprawniony, ale obowiązany do wydania decyzji nakazującej usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Wskazać również trzeba, że art. 66 Prawa budowlanego znajduje się w rozdziale 6 wymienionej ustawy zatytułowanym „Utrzymanie obiektów budowlanych”. Przez pojęcie „utrzymanie” należy rozumieć zachowanie w dobrej sprawności, zachowanie w stanie niezmienionym, niepogorszonym, należyтым. Przepis ten służy usunięciu nieprawidłowości (nieodpowiedniego stanu technicznego), przy czym nie tworzy dla właściciela czy zarządcy obiektu nowego obowiązku, lecz precyzuje ustawowy obowiązek wynikający z art. 61 ustawy i dodaje element pozwalający organom nadzoru budowlanego skuteczne egzekwowanie jego wykonania. Przepis ten ma bowiem zastosowanie w przypadku, gdy właściciel lub zarządca obiektu zaniedbuje obowiązki określone w art. 61 Prawa budowlanego, odnoszące się do utrzymania obiektu w odpowiednim stanie technicznym. Wyjaśnić zatem należy, że stosownie do treści art. 61 Prawa budowlanego właściciel lub zarządca obiektu budowlanego obowiązany jest utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2. W ostatnim z wymienionych przepisów ustawodawca przyjął, iż obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyтым stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-7 (w tym bezpieczeństwa konstrukcji oraz bezpieczeństwa użytkowania). Organ nadzoru może uznać stan techniczny obiektu za nieodpowiedni wówczas, gdy ujawniony stan obiektu narusza wymagania wynikające z obowiązujących przepisów

i tylko w takim przypadku może nałożyć obowiązek usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Tut. organ nakazał wykonanie robót wskazanych w sentencji niniejszej decyzji w terminie do 31 grudnia 2023 r., z uwagi na termin wskazany w ocenie stanu technicznego i bezpieczeństwa budowli hydrotechnicznej z 18 listopada 2022 r. wykonanej przez mgr inż. Monikę Grzeszczuk oraz uwzględniając specyfikę robót oraz techniczne i organizacyjne możliwości wykonania nakazanych robót w wyznaczonym czasie. Należy podkreślić, że ww. nieprawidłowości stanowią zagrożenie bezpieczeństwa budowli.

Przechodząc do kwestii podmiotu zobowiązanego do wykonania obowiązku nałożonego niniejszą decyzją, tut. organ zauważa, że w postępowaniu dotyczącym stanu technicznego obiektu budowlanego, prowadzonym w trybie art. 61 - 66 Prawa budowlanego zobowiązanymi w myśl art. 61 ustawy Prawo budowlane są wyłącznie właściciele, bądź też zarządcy obiektów budowlanych.

Zatem już ta okoliczność nakłada na organ obowiązek szczególnego, starannego określenia adresata decyzji. Niemniej jednak należy pamiętać, że ustawa Prawo budowlane w art. 2 ust. 2 stanowi, że jej przepisy nie naruszają przepisów odrębnych. Zatem Prawo budowlane wprost wskazuje, iż w przypadku zaistnienia przepisów szczególnych, te ostatnie będą miały pierwszeństwo w zastosowaniu. Jest to odesłanie do stosowania ogólnej zasady *lex specialis derogat legi generali* (por. wyrok WSA w Warszawie z dn. 12.06.2012 r. sygn.. akt. VII SA/Wa 267/12). W niniejszej sprawie mają zastosowania przepisy szczególne tj. ustawa prawo wodne z 20 lipca 2017 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233, dalej Prawo wodne), gdyż jego zapisy odnoszą się m. in. do śródlądowych wód płynących, które stanowią własność Skarbu Państwa. W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia ze zaporą przeciwrumowiskową na potoku Hołcyna w km 0+814 w Brennej.

Zgodnie z art. 211 ust. 2 i 3 Prawa wodnego śródlądowe wody płynące są wodami publicznymi i stanowią własność Skarbu Państwa. Prawa właścicielskie w stosunku do śródlądowych wód płynących oraz wód podziemnych z wyłączeniem dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym wykonują Wody Polskie. Właściciel wód utrzymuje wody, co m.in. polega na zachowaniu stanu dna lub brzegów oraz na remoncie lub konserwacji istniejących budowli regulacyjnych (art. 226 i 227 Prawa wodnego). Utrzymywanie publicznych śródlądowych wód powierzchniowych, ma na celu zapewnienie działania urządzeń wodnych, w szczególności ich odpowiedniego stanu technicznego i funkcjonalnego (art. 227 ust. 2 pkt 5 Prawa wodnego).

Zatem niniejszy nakaz należało nałożyć na PGW WP jako zarządcę ww. zapory przeciwrumowiskowej na potoku Hołcyna w km 0+814 w Brennej, zgodnie z ww. przepisami.

Ponadto w omawianej sprawie, jak wynika z zebranego materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy, PGW WP dla wskazanej zapory prowadzi książkę obiektu budowlanego oraz przeprowadza kontrole okresowe. Zaś zgodnie z art. 62 ust. 1 i art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego to właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest zobowiązany do dokonywania kontroli okresowych - rocznych i pięcioletnich oraz prowadzić książkę obiektu budowlanego.

Nakazane niniejszą decyzją roboty mają na celu jak najszybsze usunięcie stanu zagrożenia. Warto dodatkowo wskazać, że stwierdzono deski drewniane w oknach zapory, gęste krzewy, pokrycie mchem i porostami oraz zapełnioną nieckę wypadową żwirem i okruchami skalnymi. W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania obiektu

i utrzymywania go w dobrym stanie technicznym, zarządca winien na bieżąco wykonywać wszelkie prace porządkowe (w tym usuwanie roślinności i naniesionego rumożu skalnego).

Podkreślenia wymaga, że właściciel winien mieć świadomość, że do jego obowiązków należy utrzymanie obiektu w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz w należytym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej.

Powyższe nakazane w sentencji niniejszej decyzji roboty budowlane należy wykonać odpowiednio pod nadzorem osoby posiadającej stosowne uprawnienia budowlane, zgodnie ze sztuką budowlaną, obowiązującymi przepisami oraz z zachowaniem zasad bezpieczeństwa wykonywanych robót. W przypadku robót ulegających zakryciu bądź zanikających, stwierdzenie ich wykonania przez Śl. WINB, odbędzie się na podstawie protokołów odbioru tych robót, sporządzonych przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Nieutrzymywanie obiektu budowlanego w należytym stanie technicznym zagrożone jest odpowiedzialnością karną, o czym mówi art. 91a. ustawy Prawo budowlane, cyt.: „Kto nie spełnia, określonego w art. 61, obowiązku utrzymania obiektu budowlanego w należytym stanie technicznym lub nie zapewnia bezpieczeństwa użytkowania obiektu budowlanego, podlega grzywnie nie mniejszej niż 100 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie:

- Na niniejszą decyzję przysługuje stronom, stosownie do przepisów art. 127 i 129 Kpa, odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Odwołanie składa się w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji, za pośrednictwem Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
- W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (zgodnie z art. 127a § 1 i 2 Kpa).

Cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania jest niedopuszczalne.

Z up. Śląskiego Wojewódzkiego
Inspektora Nadzoru Budowlanego

Magdalena Macha
Zastępca Śląskiego Wojewódzkiego
Inspektora Nadzoru Budowlanego

Otrzymuje:

1. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach – ePUAP;
2. a/a, JB.

Do wiadomości:

1. Śląski Urząd Wojewódzki, Wydział Infrastruktury – e-PUAP;
2. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – e-PUAP.